

ПА РОДНАЙ КРАІНЕ ЗА ЛЕПШУЮ Ё СВЕЦЕ ПРАДУКЦЫЮ

Ззяючы свежай фарбай, стаяць гатовыя да адпраўкі свідравальныя станкі. Гэта прадукцыя новага прадпрыемства Беларусі — Маладзечанскага станкабудаўнічага завода. Яно створана два гады назад на базе ліцейна-механічнага завода мясцовай прамысловасці.

Два гады — невялікі тэрмін. Але малады калектыў за гэты час не толькі наладзіў выпуск свідравальных станкоў, але і правёў вялікую работу па паляпшэнню іх эксплуатацыйных якасцей. Мадэрнізаваны настольна-свідравальны станок «2А106». У выніку вытворчасць яго значна павысілася, а кошт удвая знізіўся.

Калектыў завода, змагаючыся за гонар сваёй маркі, гарача падтрымаў пачын масквічоў — ініцыятараў саборніцтва за выпуск лепшай у свеце прадукцыі.

Група спецыялістаў, якую ўзначальвае Н. Сарока, стварыла два новыя віды свідравальных станкоў. Яны простыя ў кіраванні і эксплуатацыі і карыстаюцца вялікім попытам у спажывоў.

Мінск. Плошча імя Якуба Коласа.

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫННІКАМІ

№ 56 (541)

Ліпень 1961 г.

Год выдання 7-ы

Брацкі леснапрамысловы комплекс

БРАЦК. На ўзбярэжжы будучага Брацкага мора сярод тайгі з'явілася незвычайная прасека. Амаль чатыры квадратныя кіламетры адваявалі будаўнікі ў спрадвечнага лесу пад карпусы новага індустрыяльнага гіганта — Брацкага леснапрамысловага комплексу. Быццам небаскробы, узнімўца яны над тайгой на 40—50 метраў у вышыню. Шэсць лесахімічных і дрэвапрацоўчых заводаў змогуць штогод вырабляць з мясцовай драўніны сотні тысяч тон корднай цэлюлозы, тарнага кардону, вялікую колькасць драўляных дэталей для розных галін машынабудавання, малагабарытную мэблю, тэхнічныя спірты.

Брэсцкае музычнае вучылішча рыхтуе піяністаў, балетістаў, кіраўнікоў харавых калектываў. Яны набіраюцца на работу ў навучальныя і культурна-азнавальныя ўстановы рэспублікі. На здымку: студэнтка Людміла Лунашэнка і педагог Тамара Рыгораўна Бузен у час заняткаў.

НОВЫЯ ШКОЛЫ

Выканком Мінскага гарадскога Савета прыняў рашэнне аб далейшым расшырэнні ў сталіцы рэспублікі сеткі сярэдніх школ з вытворчым навучаннем. У адзінаццацігадовы пераўтварэнні 2-я, 12-я, 15-я, 17-я, 24-я, 25-я, 66-я, 73-я і 75-я сярэднія школы. Гэтыя навучальныя ўстановы будуць працаваць у садружнасці з прамысловымі, будаўнічымі, транспартнымі, гандлёвымі прадпрыемствамі і медыцынскімі ўстановамі горада. 25-я школа, напрыклад, выкарыстоўваючы магчымасці Мінскага аўтазавода і аўтазаводскага ўнівермага, будзе рыхтаваць слесароў і працаўдзельцаў трэстам № 7 дадуць выпускнікам спецыяльнасці аблічодшчыкаў-мазаічнікаў.

У набыцці вучнямі спецыяльнасцей школам дапамогуць Мінскі трактарны завод, швейная фабрыка імя Н. К. Крупскай, мотавелазавод. Першая клінічная бальніца, навукова-даследчы інстытут будаўніцтва, трэст сталовых і рэстаранаў, Галоўштамт, гарадская тэлефонная станцыя, Мінгарпраект і іншыя.

Упершыню ў горадзе адкрываюцца тры школы другой ступені. Яны ствараюцца на базе 6-й сярэдняй, 11-й і 33-й адзінаццацігадовых школ. Гэтыя навучальныя ўстановы будуць мець толькі дзев'ятыя, дзесятыя і адзінаццятыя класы. У іх выпускнікі васьмігадовых школ змогуць атрымаць сярэднюю адукацыю і вытворчы спецыяльнасці.

З новага навучальнага года ў Мінску будзе працаваць 41 сярэдняя школа з вытворчым навучаннем.

«КНИГА ПРАЦОУНАЙ СЛАВЫ»

У Гомелі створана абласная «Кніга працоўнай славы».

Сюды заносіцца імёны і партрэты перадавых людзей прамысловасці, сельскай гаспадаркі, транспарту, будаўніцтва. У кнігу ўпісаны ўжо імёны 18 лепшых працаўнікоў Гомельшчыны.

Хто ж гэтыя героі працы, правафланговыя ўсенароднай барацьбы за паспяховае выкананне планаў сямігадовага? Вось партрэт брыгадзіра трактарнай брыгады сельгасарцелі «Новае жыццё» Тураўскага раёна Героя Сацыялістычнай Працы Мікалай Рудэнік. Высокага гонару быць занесеным у «Кнігу працоўнай славы» ўдастоены знатны даяркі Гомельшчыны Ірына Малахава, Тацяна Васількова, Яўгенія Бышык, свінарка Лукер'я Чайкова, цялятніца Ганна Хроміна.

Ф. ЗАЙЦАУ.

На вучэбна-випытнай гаспадарцы Смільавіцкага зоветэхнікума вырошчваюць агуркі, памідоры, цыбулю, капусту і іншую гародніну. У гэтым годзе гаспадарка паставіць мінчанам каля 250 тон свежай гародніны. На здымку: работніцы гаспадаркі Рэгіна і Галіна Нежавец рыхтуюць цыбулю да адпраўкі ў Мінск.

«ПЕРШЫ РЭЙС ДА ЗОРАК»

Прэм'ера новага дакументальнага фільма

Роўна праз тры месяцы пасля таго, як збылася найвялікшая падзея ў гісторыі — палёт чалавека ў космас, у маскоўскім кінатэатры «Ударнік» адбылася прэм'ера новага калярэвага дакументальнага фільма «Першы рэйс да зорак», прысвечанага грандыёзнай перамозе савецкіх людзей.

У госці да глядачоў прыйшлі прадстаўнікі творчых калектываў Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў і Маскоўскай студыі папулярных фільмаў, якія стварылі гэту хвалючую кінаповесць.

У зале гасне святло. Ва ўсю шырыню экранна гордыя словы: «Пер-

шы рэйс да зорак». Кінапапавяданне пачынаецца своеасаблівым прамогам, які расказвае аб тым, як зароджвалася зоркавая мара чалавецтва.

Кінакадры пераносіць глядача да першых крокаў савецкіх людзей у асваенні космасу — запуску штучных спадарожнікаў. А вось і разнастайныя прыборы, якія дапамагаюць людзям рыхтавацца да далёкага падарожжа. Мы бачым прысадзістага, маладога чалавека, які, здавалася б, нічым не вызначаецца. Гэтак жа, як і ўсе, ён бегае кросы, скача з трампліна ў ваду, праходзіць выпрабаванні на цэнтры-

фугах, у баракамерах. У гэтым своеасаблівым саборніцтве перамог Юрый Гагарын.

У фільме ўзноўлены асобныя эпизоды з біяграфіі героя, падрыхтоўка карабля «Усход» да палёту, аднострэва на работа многіх калектываў, якія ўклалі свае веды і працу ў ажыццяўленне запавятай мары чалавецтва.

З цікавасцю глядзяца кадры, якія расказваюць аб непасрэднай падрыхтоўцы карабля і касманаўта да палёту. Глядач бачыць Юрыя Гагарына ў касмічным караблі ў час палёту: воль ён сочыць за прыборамі, прымае страву, пад-

трымлівае радыёсувязь з Зямлёй.

Дакументальны расказ аб гераічным подзвігу савецкіх людзей заканчваецца маляўнічай карцінай сустрэчы героя ў Маскве. І як пацвярджае будучы нашы перамог, гучаць у фільме словы, сказаныя М. С. Хрушчовым на прыёме, наладжаным у гонар пераможца космасу ў Вялікім Крамлёўскім палацы: «Усе новыя і новыя савецкія людзі па нязведаных маршрутах паляцяць у космас, будучы вывучаць яго, раскрываць і далей таямніцы прыроды і ставіць іх на службу чалавеку, яго дабрабыту, на службу міру».

Брыгада супрацоўнікаў Усесаюзнага праектна-тэхналагічнага інстытута распрацавала канструкцыі і ўкараніла ў вытворчасць на Магілёўскім заводзе пад'ёмна-транспартнага абсталявання імя С. М. Кірава 4 штампы з палімераў. Іх прымяненне дае прадпрыемству вялікую эканомію метала і грошай. На здымку: канструктор УПТІ Ф. Пяроў, слесары А. Лістраценка і В. Чарноў аглядаюць дэталі, зробленыя пры дапамозе штампавання з палімераў.

АДКАЗ ЗЕМЛЯКУ З ОРШЫ

Выконваем просьбы
свайчынікаў

ПАВАЖАНЫ зямляк М. К.!

Мяне пазнаёмлі з вашым пісьмом, і я накіраваўся ў Оршу, каб расказаць вам аб тым, што ўяўляе сабой гэты горад у цяперашні час.

У Оршы я не быў даўно. Апошні раз мне давялося прайсціся па вуліцах яе хутка пасля вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў — у 1944 годзе. Я сказаў «па вуліцах» і вельмі перабольшыў. Па праўдзе кажучы, у сорок чацвертым годзе ў Оршы не было вуліц. Куды б я ні накіраваўся, усюды можна было убачыць толькі кучы цагляны, варонкі ад бомб і снарадаў. Дымліся апаленыя, пачарнелыя бярвенні. Толькі сямтам на ўскраінах захавалася некалькі маленькіх вуліц з панурымі радамі надлепаватых аднапавярховых домаў.

Здавалася, пройдуць дзесяцігоддзі, перш чым горад зможа адрадіцца з попелу і руін. Але прайшло ўсяго шаснаццаць гадоў...

І вось я на Аршанскім вакзале. Прывожы, прасторны будынак, дзе пасажыры могуць не толькі з камфортам правесці некалькі гадзін у чаканні поезда, але і адпачыць у спецыяльнай гасцініцы. Мне не трэба было чакаць поезда, не збіраўся я і адпачываць. Таму, паснедаўшы ў вакзальным рэстаране і купіўшы ў кіёску свежую газету, я сеў у аўтобус і паехаў у цэнтр горада.

Мінут праз дзесяць я ўжо ішоў па асфальту шырокага, мнагалюднага праспекта, разглядаў вітрыны магазінаў.

На рагу вясёлы чысцільшчык абутку прапанаваў мне навакаваць туфлі. Мы разгаварыліся.

Майго новага знаёмага звалі Сяргеем Іванавічам. Ён ураджэнец Оршы, яму сорак пяць гадоў. У Сяргея Іванавіча жонка, трое дзяцей. Жонка працуе на швейнай фабрыцы, старшы сын Вова перайшоў у дзевяты клас, дачка Маша вучыцца ў сямым класе, малодшы сын Борка ходзіць у дзіцячы сад. Удваіх з жонкай Сяргей Іванавіч зарабляе каля двухсот рублёў у месяц. Яны атрымалі новую кватэру з трох пакояў і зараз занепакоены тым, каб абставіць яе як належыць.

— Мяняюцца моды на мэблю, на шпалеры. З'яўляюцца прыёмнікі, пральныя машыны новых марак, — сказаў Сяргей Іванавіч. — Калі паспяшаешся ў выбары мэблі і іншых рэчаў, то праз год-два ўсё гэта ўстарэе, і суседзі палічаць мяне чалавекам, не маючым густу.

— Ну, а як вы жылі ў

Оршы адразу пасля вайны, тады аб густах, напэўна, не думалі? — спытаў я.

— Дзіва што! — адказаў Сяргей Іванавіч. — Якая і гутарка можа быць у зямлянцы аб густах? Мы ж, як скончылася вайна, у зямлянцы з жонкай жылі. Сыра, цесна, Закасаўшы рукавы, з тысячамі гараджан прыняліся за аднаўленне нашага роднага горада. Прайшло нямнога часу, і гарсавет даў нам маленькі пакойчык у старым доме. Нарадзіўся сын, і мы пераехалі ў большы пакой. Цяжка было. Не хапала прадуктаў, вопраткі. Але мы ведалі, верылі: пройдзе некалькі год, краіна залечыць раны, нанесеныя ёй вайной, і справы пойдучы на праўду. Так яно і атрымалася.

— Куды вы параліце пайсці мне сёння вечарам? — спытаў я ў Сяргея Іванавіча.

— О, наконт адпачынку ў нас не горш, чым у Мінску! — расмяяўся Сяргей Іванавіч. — Ёсць пяць кінатэатраў, некалькі клубаў, дзе паказваюць сваё майстэрства гурткі мастацкай самадзейнасці. Ёсць два тэатры...

— На гастролі прыехалі ці што? — пацікавіўся я.

— Ды не, нашы тэатры, уласныя, аршанскія.

І Сяргей Іванавіч растлумачыў, што двум лепшым калектывам мастацкай самадзейнасці — пры Доме культуры чыгуначнікаў і пры Палацы культуры аршанскага Ільнокамбіната — прысвоена званне народных тэатраў.

— Вы не думайце, што гэта толькі назва. Вось да нас, напрыклад, зусім нядаўна прыездзілі на гастролі з Рыбінска. Павінен вам сказаць, што нашы артысты амаль ні ў чым не ўступаюць прафесіяналам. Ну, праўда, у нашых вопыту менш, ды нічога, падвучацца, сяго-та ў Маскву пашлем, у Мінск... Абавязкова паглядзіце нашых артыстаў, шкадаваць не будзеце.

Я даў слова Сяргею Іванавічу, што пабываю на спектаклі аднаго з аршанскіх тэатраў. Развітаўшыся з вясёлым чысцільшчыкам, пайшоў у гасцініцу.

Гасцініца ў Оршы новая, вельмі зручная, утульная. Тут адчуваеш

сябе так, быццам ты не ў гасцях, а дома.

Наступны дзень я прывітаў знаёмствам з аршанскімі прамысловымі прадпрыемствамі. Пабываў на сілікатным заводзе, на мясакамбінате, на заводзе швейных машын, на прадзільнай фабрыцы «Днепр». Мне самому калісьці давялося працаваць качагарам, маляром на мэблевай фабрыцы, токарам. Таму прыемна ўразіла тое, што цяпер рабочаму даводзіцца менш працаваць рукамі і больш галавой. Усюды ўводзіцца аўтаматыка, часта складаная вытворчай аперацыя выконваецца простым націсканнем кнопкі. І яшчэ я заўважыў адну асаблівасць у сучасных рабочых: усе яны маюць сама меней сярэдняю адукацыю. Многія, закончыўшы работу, ідуць у бібліятэку, рыхтуюцца да экзаменаў у вуні. Некаторыя спяшаюцца ў клуб, Дом культуры, дзе прымаюць удзел у мастацкай самадзейнасці.

Выконваючы абяцанне, якое я даў Сяргею Іванавічу, я ў апошні дзень майго знаходжання ў Оршы наведаў Народны тэатр Ільнокамбіната. Прыехаў я туды задоўга да пачатку спектакля. Хацелася даведацца, як жывуць і працуюць аршанскія тэкстыльшчыкі. Я і раней чуў аб тым, які вялікі камбінат, але тое, што ўбачыў, пераўзыхіло ўсе мае спадзяванні. Шырокія, добра спланаваныя вуліцы, шматпавярховыя дамы, вельмі многа дрэў, усюды кветкі.

— Ды гэта ж сапраўдны горад! — сказаў я, звяртаючыся да майго спадарожніка дырэктара Палаца культуры Анатоля Паўлавіча Васілеўскага.

— Так яно і ёсць, — спакойна адказаў Васілеўскі. — на камбінате працую дзевяць тысяч чалавек. Амаль усе яны тут і жывуць. Сямейным прадстаўляюцца добраарадкаваныя кватэры, халасцякам — інтэрнаты. Між іншым, — сказаў Васілеўскі, — наш Палац культуры не адзіны на камбінате. Ёсць яшчэ адзін, ён належыць нашым дзецям. А вось пазнаёмцеся, — Васілеўскі паказаў кіўком галавы на жанчыну, якая накіроўвалася да нас, — Людміла Андрэеўна Міла-

сердная, дырэктар дзіцячага Палаца культуры.

Людміла Андрэеўна раскажала мне аб цікавым, вясёлым жыцці дзіцячага Палаца культуры. Дзеці тут займаюцца ў розных гуртках, вучацца фатаграфаванню, малююць, займаюцца музыкой, разыгрываюць маленькія п'ескі, чытаюць вершы, танцуюць.

Калі мы размаўлялі, да нас падыйшла яшчэ адна жанчына. Нас пазнаёмлілі. Аказалася, што гэта — намеснік старшынні прафсаюза Клары Мікалаеўна Іванова.

— Хочаце да пачатку спектакля пабываць у нашым доме адпачынку? Гэта недалёка адгэтуль, кіламетраў дванаццаць, — сказала яна.

Мы селі ў машыну і праз дзесяць мінут былі ў доме адпачынку.

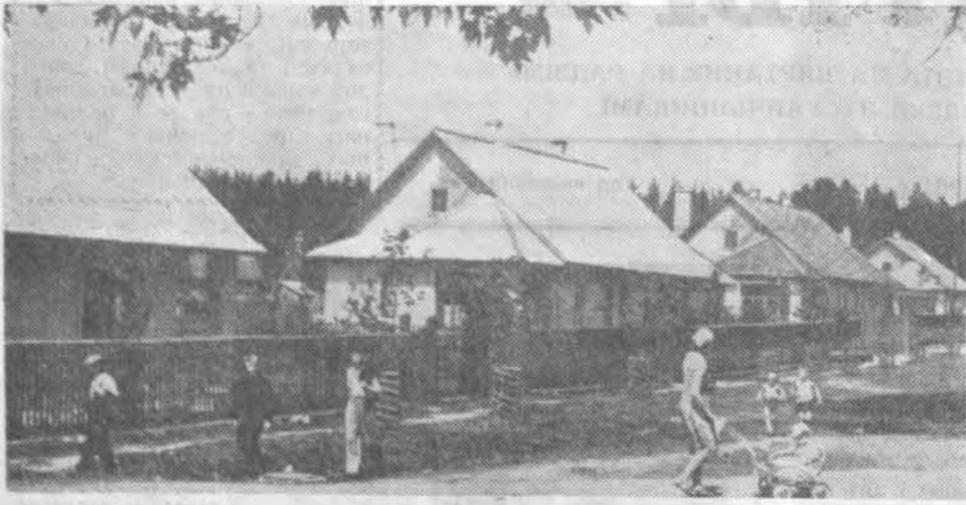
— Тут адпачывае штомесячна больш півсот рабочых і служачых камбіната, — сказаў мне галоўурач Попель. — Дом адпачынку прызначаны для тых, хто не любіць далёкіх паездак і лічыць за лепшае адпачываць у нашым беларускім бары.

Кароткатэрміновае знаходжанне ў доме адпачынку пераканала мяне ў тым, што тут сапраўды адпачываць не горш, чым у Крыму або на Каўказе. Мы ішлі па алеі, цешыліся пахам нагрэтай сонцам хвой, сасновых шышак, кветак, слухалі гоман птушак, любаваліся відам Дняпра.

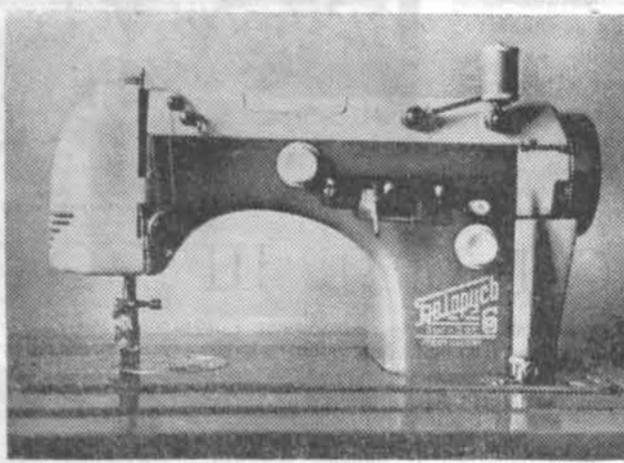
Потым я сядзеў у прасторнай зале Палаца культуры, глядзеў п'есу Арбузава «Іркуцкая гісторыя». Артысты Народнага тэатра ігралі добра, але ўсё ж не так, як прафесіяналы. Тут мой знаёмы Сяргей Іванавіч некалькі перабольшыў. Але засмучацца з гэтай прычыны не варта. Народныя тэатры — справа новая, яны яшчэ ўмацоўваюцца і пакажуць сябе ў поўным бляску.

Дарагі мой далёкі сябра! Я расказаў табе аб некаторых маіх уражаннях, звязаных са знаходжаннем у Оршы. Зараз гэта цудоўны, прыгожы, вельмі зялёны горад. Тут добра жывецца, добра дыхаецца, добра працуецца.

Уладзімір ВАРНО,
пісьменнік.

З кожным годам растуць і прыгажэюць Орша і Слонім, як і іншыя гарады Савецкай Беларусі, далёка за межы распулікі ідэя слава аб іх прамысловай прадукцыі. Хто не ведае аршанскі Ільнокамбінат, фабрыку швейных машын, слонімскаю кардонную фабрыку «Альберцін»! На здымках: уверх — адна з новых вуліц рабочага пасёлка фабрыкі «Альберцін», справа — выраб аршанскай фабрыкі швейнай машыны «Беларусь-6».

З ДАВЕН-ДАУНА, абкружаны маляўнічымі лясістымі ўзгоркамі, над ракой Шчарай стаіць горад Слонім. Многа бачыў ён і добрага і кепскага на працягу свайго шматгадовага існавання. Многа разоў быў разбураны, але заўсёды адраджаўся.

17 верасня 1939 года, калі доблесная Савецкая Армія вызваліла Слонім ад белапольскіх акупантаў, народ адчуў сябе поўнапраўным гаспадаром і з вялікай энергіяй прыступіў да творчай працы.

Населеніцтва ў горадзе налічвалася 38 тысяч чалавек. Увесь раён пакрыўся густой сеткай школ. Былі арганізаваны раённы Дом культуры, гарадскі тэатр, тры кінатэатры, гісторыка-краязнаўчы музей, цэнтральная бібліятэка-чытальня з 75 тысячамі кніг, раённая бібліятэка з 12 тысячамі кніг, радыёвузел, рабочыя клубы і клубы моладзі. У раёне працавалі 2 дамы культуры, 6 хатаў-чытальняў, 2 сельскія бібліятэкі і 11 чырвоных куткоў. У горадзе і раёне да пачатку Вялікай Айчыннай вайны налічвалася 52 прадпрыемствы. Шырока была разгорнута медыцынская дапамога насельніцтву. З кожным днём жыццё ў горадзе і раёне наладжвалася ўсё лепш і лепш.

Настаў чэрвень 1941 года. Над нашым Слонімам навесілі

грозныя хмары крывавага фашысцкага нашэсця. Азавярэлыя гітлераўцы пачалі блзітасны рабунак у горадзе і раёне, якія зрабіліся сучэльным канцэнтрацыйным лагерам. Нямецкія фашысты і іх прыслужнікі — здраднікі народа — пачалі шалёнае праследаванне мірных савецкіх грамадзян.

За тры гады акупацыі пачварныя варвары расстралялі, павесілі,

ходніх абласцях Беларусі. З 1942 дамоў, якія існавалі да вайны ў горадзе, фашысты знішчылі 1180.

Многія жыхары Слоніма і раёна змагаліся з ворагам са зброяй у руках у радах народных мсціўцаў.

Надыйшоў слаўны 1944 год. 8 ліпеня 1944 года гітлераўцы пад ударамі Савецкай Арміі пакінулі Слонім.

Горад над Шчарай

спалілі жывымі і закатавалі па раёне 40 тысяч чалавек. У самым толькі горадзе Слоніме расстраляна і закатавана 33 тысячы чалавек.

У сельскай мясцовасці фашыстамі спалена 30 вёсак, спалена і разбурана 45 школ, разбураны ўсе бальніцы. Па аднаму толькі Акунінаўскаму сельсавету акупанты расстралялі і спалілі жывымі каля 700 чалавек. Больш за 12 тысяч чалавек са Слонімскага раёна выгнана на катаргу ў Нямеччыну. Слоніму былі нанесены велізарныя разбурэнні: знішчана поўнаццю лінія чыгункі, знішчаны тры кінатэатры, два клубы, цэнтральная бібліятэка горада і чытальня, якая была адною з лепшых у за-

Увесь горад палаў у агні, і ад квітнеючага зялёнага Слоніма засталіся руіны. Калі мяне адрастрэлу з Калдычэўскага лагера смерці выратавалі партызаны і я прыйшоў разам з імі 12 ліпеня 1944 года ў вызвалены Слонім, яшчэ дыміліся пажарышчы, а смуродны дым спаленых трупцаў сціскаў дыханне ў грудзях.

Мінула 17 гадоў. Адроджаны Слонім зноў тоне ў зеляніне садоў. Ён залячыў у кароткі тэрмін раны, нанесеныя ворагам, і стаў такім прыгожым, якім не быў ніколі. Уздоўж гарадскіх магістралей, абсаджаных пышнымі дрэвамі, стаяць шматпавярховыя камяніцы, аздобленыя беларускімі арнамантам. У гэтых

камяніцах жывуць працоўныя людзі, якія адраділі свой родны горад. Узніклі шматлікія новыя кварталы. Пабудаван аўтобусны вакзал.

На месцы знішчаных у Слоніме цяпер працуюць новыя, лепшыя заводы, фабрыкі і майстэрні. Больш магутнай стала кардонна-папяровая фабрыка «Альберцін». Працуюць мэблевая, тэкстыльная

Слонімчане хораша і густоўна апрацоўваюць. У горадзе ёсць атэльэ адзення і абутку, у якіх працуюць здольныя спецыялісты. У горадзе — 6 сярэдніх школ, вясчэрняя школа рабочай моладзі, музычнае, рамеснае і медыцынскае вучылішчы. Маленькія дзеці выхоўваюцца ў дзіцячых садах і яслях.

Выдатна пастаўлена справа аховы здароўя. У Слоніме існуюць чатыры добра абсталяваныя

бальніцы, паліклініка, радзільны дом, аптэка, некалькі аптэчных кіёскаў, санітарна-эпідэміялагічная станцыя. Працягвае выходзіць газета «Вольная праца». Слонімчане маюць дзе працаваць, маюць дзе і адпачываць. На вуліцы Пушкіна пабудаваны новы стадыён. Працуюць тры кінатэатры, адзін з якіх — «Мір» — шырокаэкранны, народны тэатр, клубы, тры бібліятэкі, гісторыка-краязнаўчы музей.

Ніколі Слонім не меў такога прыгожага парка з разнастайнымі дрэвамі, кветкамі, скульптурамі, фантанамі, як зараз. Парк гэты знаходзіцца над ракой Шчарай на набярэжнай імя кампазітара Агінскага, аўтара славуэтага паланеза «Развітанне з Радзімай», які жыў некалі ў Слоніме і меў тут уласны оперны тэатр. У горадзе мясца некалькі сквераў. Уздоўж тратуараў рознакаляровымі дыванамі сцелюцца кветнікі.

Шмат працы паклаў працоўны народ для адбудовы роднага горада.

Слонімчане ведаюць цану вайны. Яны на сваіх плячах вынеслі яе цяжар, шмат выцерпелі пакутаў і гора, страцілі многіх блізкіх і таму рашуча выступаюць, як і ўвесь савецкі народ, супраць вайны.

Сяргей НОВІК-ПЯЮН.

ІХ ПЕРШАЯ ЛІНЕЙКА

З песнямі ідуць піянерскія атрады, займаюць свае месцы на лінейцы. На трыбуну ўзнікаюцца начальнік лагера, старшы важаць, госці — прадстаўнікі гарадскога камітэта камсамолу, члены Беларускай секцыі Камітэта за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчыннікамі. Сёння ў лагеры ўрачысты дзень — адкрыццё другой змены.

Перад трыбунай выстраіліся 19 чалавек. Гэта дарагія госці піянераў, дзеці нашых землякоў з Бельгіі. Яны прыехалі ў Савецкі Саюз на свае летнія канікулы па запрашэнню Камітэта за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчыннікамі і яе Беларускай секцыі.

— Прывітанне савецкім піянерам ад школьнікаў Бельгіі, — вітаюць рэбяты сваіх сяброў.

— Прывітанне школьнікам Бельгіі ад піянераў Савецкага Саюза, — адказваюць савецкія піянеры.

Пачынаецца здача рэпартаў. — Дружына, смірнал! — камандуе старшы важаць. — На сцяг раўняйся! Унесці сцяг!

Сцяганосцы ўносяць чырвоны сцяг, праносяць яго міма шарэнг. Ціха і ўрачыста стаяць дзеці. Шчасліва блішчаць вочы ў гасцей з Бельгіі — першы раз прымаюць яны ўдзел у сапраўднай урачыстай піянерскай лінейцы!

Усхвалявана і расчулена іх кіраўніца Яўгенія Яфрэмаўна Якаў-

лева. Яна ўспамінае сваё піянерскае дзяцінства. На змену яму ішло такое ж шчаслівае бясмарнае юнацтва, але на самым яго парозе пачалася вайна...

— Дарагія рэбяты! Дарагія нашы госці юныя сябры з Бельгіі! — звяртаецца да дзяцей начальнік лагера Т. Д. Андрэічэўская. — Горача жадаю вам добра адпачыць, цікава правесці час. Хай нашы госці адчуваюць сябе на беларускай зямлі, у нашым лагеры, як у роднай сям'і.

Дзяцей шчыра віншавалі ўсе, хто прыехаў на іх піянерскае свята.

— Адпачывайце, купайцеся, загарайце, набірайцеся сіл і здароўя над небам вольнай Беларусі, — сказаў, звяртаючыся да дзяцей з Бельгіі, старшыня Беларускай секцыі Камітэта Рыгор Раманавіч Шырма. — А калі вы, дарагія нашы юныя госці, вернецца дадому, абавязкова раскажыце ўсім сваім знаёмым, што вы бачылі ў нашай цудоўнай савецкай краіне.

Са словамі сардэчнай удзячнасці за ўвагу, за клопаты выступіла Яўгенія Яфрэмаўна.

— Мы вам шчыра дзякуем за магчымасць пазнаёміцца з роднай зямлёй, вывучыць яшчэ лепш мацярынскую мову, — сказала яна. — Савецкая краіна — гэта апора міру, навукі, працы, мастацтва. Няхай жыве мір ва ўсім свеце!

Наперад выходзіць вясёлая чорнавокая дзяўчынка — Тамара Лявошка — Стыннон. Ёй рэбяты з Бельгіі даручылі перадаць піянерам лагера падарунак — фільмаскоп. Перадаючы фільмаскоп старшыня савета дружны, Тамара гаворыць:

— Няхай ён напамінае вам аб нашым сумесным адпачынку ў цудоўным вашым лагеры.

Да гасцей падбягаюць самыя маленькія выхаванцы лагера. Яны завязваюць ім алья піянерскія гальштукі. Старшыня савета дружны ўзімае на высокую мачту чырвоны флаг. Лагер адкрыты. Шчаслівага адпачынку, сябры!

Супрацоўнікі газеты «Голас Радзімы» у гасцях у дзяцей з Бельгіі.

Сцяганосцы праносяць чырвоны сцяг міма шарэнг.

артыстаў. Горача апладзіруюць яны Тамары Лявошка — Стыннон, якая выконвае песню аб рускім раздоллі, аб рускіх палях і лясах.

Нумары гаспадароў і гасцей чаргаваліся. У заключэнне канцэрта госці выканалі некалькі бельгійскіх песень. Гучна і ўпэўнена запявала Маша Аніменка — Ванлаэр афрыканскую песню, вясёла і дружна пелі і танцавалі рэбяты, выконваючы песню «Мустафа». А потым яны заспявалі «Широка страна моя родная». Гэтую песню падхпілі піянеры і бацькі ў зале. Такім вялікім зводным хорам і закончыўся гэты цудоўны канцэрт.

***

— Ну, рэбяты, як вы тут адпачываеце? — спыталі мы, сабраўшы гасцей з Бельгіі пасля канцэрта.

— Цудоўна, — адказалі яны.

— А што вам больш за ўсё падабаецца?

— Савецкія дзеці і прагулі. — Жакліна, раскажы нам пра свае ўражанні ад лагера.

— Я зусім не хачу ад'язджаць адсюль, — адказвае Жакліна Сакур.

— А ты што скажаш, Паша? Маўклівая сур'эзная Паша Іванова — Месьен гаворыць:

— Я тут шчаслівая.

Але доўга размаўляць няма часу, бо рэбяты даўно чакаюць піянеры. Бацькі прывезлі многа смачных рэчаў, і ім не церпіцца хутчэй пачаставаць новых сяброў, пазнаёміцца са сваімі бацькамі. Гасцям з Бельгіі таксама прывезлі сёння ягады ў падарунак, але Яўгенія Яфрэмаўна пакуль нікому не дае ні ягады — толькі пасля абеду.

Слаўныя, мілыя ў нас госці — так скажа кожны, хто бліжэй пазнаёміцца з імі. «Перадайце вашым бацькам удзячнасць за тое, што яны вырасталі такіх добрых разумных дзяцей», — так сказаў у гутарцы з рэбятамі Рыгор Раманавіч Шырма. Абавязкова перадайце ім гэта, дарагія нашы госці!

С. КЛІМКОВІЧ.

Хутка падружыліся дзеці з Бельгіі з савецкімі піянерамі. На здымку: Тамара Лявошка—Стыннон (злева), вучань 23-й мінскай школы Коля Мароз і Паша Іванова—Месьен.

Гледачы цёпла сустракалі выступленні бельгійскіх гасцей.

Хор рэбяты з Бельгіі.

— Гэта наша спальня, — паказваюць нам дзяўчынкі з Бельгіі.

Канцэрт дружбы

Вялікія стройныя сосны шчыльна абступваюць вузкую істужку шашы, па якой адзін за адным імчацца аўтамабілі — легкавыя, грузавыя, аўтобусы. Усе яны бітком набіты людзьмі. Гэта ў святочны дзень едуць бацькі наведць сваіх дзяцей у шматлікіх піянерскіх лагерах, размешчаных у маляўнічым раёне Мінскага мора.

Вось адзін з аўтобусаў звярочвае на лясную дарожку. Стоп, прыехалі! Дзяжурныя піянеры адкрываюць вароты, і бацькі вясёлым натоўпам ідуць на тэрыторыю лагера. Насустрэч ім ужо бягуць дзеці.

— Хутчэй, мама, гата ідзіце займаць месцы ў клубе. Зараз пачнецца канцэрт дружбы. Мы падрыхтавалі яго разам з рэбятамі з Бельгіі.

Бацькі расаджваюцца на лаўках адкрытага лагернага клуба, а на сцэне ўжо выстрайваецца хор, ціхенька перабірае лады баяніст, масавік дае спевакам апошнія ўказанні. І вось узлятае ўвышыню звонкі голас хлопчыка, і мелодыю падхпілівае хор:

Мечтаць —
Надо мечтаць
Детям орлиного племени,

Есть воля и смелость у нас,
чтобы стать
Героями нашего времени.

Дзеці пляюць сур'эзна і натхнёна. І ў хоры старанна вымаўляюць словы яшчэ мала знаёмай песні 19 рэбят з Бельгіі. Адчуваецца, што песня гэта гучыць для іх, як клятва, як абяцанне вырасці сапраўднымі, добрымі і сумленнымі людзьмі, быць дастойнымі краіны сваіх маці.

За пяць дзён знаходжання ў лагеры яны ўжо шмат чаму навучыліся: пляюць многа новых песень, дзяўчынкі танцуюць беларускі «Крыжачок», групы хлопчыкаў і дзяўчынак развучылі спартыўныя практыкаванні. Усё гэта паказалі рэбяты на канцэрце. Але многія нумары свайго рэпертуару дзеці прывезлі з сабой з Бельгіі — яны падрыхтаваліся да выступленняў і сёння з радасцю прымаюць удзел у канцэрце.

На сцэну выходзіць маленькая кучаравая смяшлівая Жазэфіна Вароціна — Нерынк. Але зараз яна не ўсміхаецца. Яна вельмі сур'эзная, таму што чытае сумны верш пра марака, які загінуў, абараняючы Савецкую Радзіму, шчаслівае дзяцінства нашых рэбят.

Бацькі цёпла сустракаюць

БАГАЦЦЯ ТУТ НЕ НАЖЫЎ

Прывітанне вам з Мельбурна, дарагія землякі! Намае апошняе пісьмо, якое я пісаў вам, атрымаў адказ, за які ўдзячны вам.

Наконт майго жыцця тут, у Аўстраліі. Жыву як просты работнік, капіталістам або багачом тут не зрабіўся, толькі што хапае пражыць і пару капеек мець у запасе на выпадак хваробы ці якой іншай бяды.

Вось я купіў старую хатку на выплатку. Ужо выплачваю амаль 7 гадоў і яшчэ не выплаціў, але думаю сёлета выплаціць, кантракт падпісаны толькі на 7 гадоў, да гэтага года. І вось праз гэтых сем га-

доў я мусіў рабіць вечарамі, начамі, суботу і нядзелю (безумоўна, не ўвесь час, але большую частку). А каб толькі рабіў нармальна, адну змену, то хаты не думай і купляць, бо не дае рады выплаціць.

Я працую на казеннай рабоце ў порце. Сям'я мал — я і жонка, дзяцей не маем: і так цяжка падняцца на ногі. Жонка не робіць, глядзіць толькі хаты. Мая жонка паходзіць з Англіі, але яна добрая для мяне. Яна таксама любіць савецкі народ і ўрад.

Вось і мяркуйце, які тут рай у Аўстраліі. Не заро-

біш, дык і не будзеш мець. А ў выпадку хваробы або якога іншага нянічасся, то мусіш сінуць на вуліцы і ніхто табе не дапаможа.

Наконт нашых беларусаў. Як я прыехаў у Аўстралію ў 1950 годзе, тут арганізаваліся дзве партыі пад назвамі «Крывічы» і «Праставічы». Гэта, здаецца, адна Абрамчыка, а другая Астроўскага. Я некалькі разоў схадзіў на іх сходзі, а потым не пайшоў, бо я гэтым не цікаўлюся. Зараз я не ведаю, як там іх арганізацыя, дзе яна знаходзіцца і хто ўваходзіць у яе, бо яны самі баяцца прызнацца, дзе

яны былі і што рабілі ў час вайны.

Я ведаю тут пяць або шэсць беларусаў, якіх я сустракаю раз ці два разы ў год, бо яны жывуць ад мяне далёка. Яны ўсе жанатыя, некаторыя маюць дзяцей, свае хаты (яшчэ не закончаныя), працуюць яны таксама, як коні.

Цяпер наконт вашай газеты «Голас Радзімы». Некаторыя з іх атрымліваюць яе, а некаторыя не маюць, таму, што баяцца. Калі я з імі сустраплюся, то я спытаю ў іх: ці хочучы яны атрымліваць ад вас газеты, і раскажу ім усю праўду, пра якую вы мне пішаце.

Я яшчэ ніводнай газеткі ад вас не атрымаў, не ведаю, чаму. Можа хто затрымаваў і не дапускае, каб я іх атрымліваў?

Наконт вашых кніжак. Я вельмі б хацеў атрымаць ад вас кніжкі або якія-небудзь часопісы, у якіх апісваецца жыццё на Радзіме. Я за гэта вам быў бы вельмі ўдзячны. Калі маеце панаштоўкі з партрэтамі таварыша Хрушчова або Юрыя Гагарына і іншых вялікіх людзей Савецкага Саюза, прашу вас, вышліце мне. А таксама, калі маеце якія-небудзь кніжкі пра савецкае жыццё на англійскай мове, то прасіў бы вас, каб вы выслалі майёй жон-

цы, бо яна вельмі цікавіцца жыццём у СССР, і можа таксама іншых ёсць аўстралійцаў, якіх цікавіцца. Мы маглі б перадаць і рук у рукі.

На гэтым закончу. Напісаў бы вам што-небудзь больш і больш праўды прамае і нашых беларусаў жыццё тут у Аўстраліі, але справа ў тым, што вы магчыма, не атрымаеце майго пісьма.

Жадаю вам і ўсім беларусам і савецкаму народу ўсяго добрага і поспехаў у вашай рабоце.

З гарачым прывітаннем да вас, ваш зямляк В. В. Аўстралія.

МНОГІЯ замежныя турысты, якія пабывалі ў Савецкім Саюзе, захапляюцца не толькі нашымі квітнёчымі гарадамі, цудоўнымі, а часам і унікальнымі пабудовамі — палацамі, плацінамі. Яны нясуць з краіны Савецкага Цудоўнага ўспаміны аб савецкіх людзях, аб іх дасягненнях у галіне навукі і тэхнікі.

Мне ўспамінаецца ўжо доўгі даўні эпізод. Гэта было летам 1946 года. У яшчэ разбураны тады беларускі горад Віцебск прыехала камісія «ЮНРРА». Была тады такая міжнародная арганізацыя... Я не памятаю цяпер, хто быў у яе складзе. Але ведаю, што гэта былі інашаземцы, у тым ліку англійскія і амерыканскія журналісты. Яны доўга хадзілі па развалінах ажываўшага горада і, безумоўна, здзіўляліся, шкадавалі і нават сначувалі, аб чым і пачулі ў дар старшынні аблвыканкома наступнае пісьмо.

«Ні адна вобласць, спустошаная вайной, — пісалі яны, — не пацярпела так, як пацярпела Віцебская вобласць ад вялікай страты людзей і маёмасці. Калі 375 тысяч жыхароў вобласці, загінуўшых у вайне, з'яўляюцца больш жудаснай стратой, чым поўнае разбураўне будынкаў, прамысловасці і поўнай страты маёмасці. Вельмі важна адзначыць, што ў адной вашай вобласці колькасць людзей, забітых на вайне, была значна большай, чым агульная колькасць забітых амерыканцаў. Мужнасць і адвага, з якімі ваш народ прыступіў да будаўніцтва школ, бальніц і жылых дамоў, зрабіла на нас надзвычайнае ўражанне... Сімвалам гэтай мужнасці, як нам здаецца, з'яўляецца ваш тэатр, які быў першым адноўлены ў доме клуба, дзе вы так ветліва прадаставілі нам магчымаць паглядзець дзве ў вышэйшай ступені добра створаныя п'есы заслужанай трупай артыстаў».

Так, інашаземцы — члены камісіі «ЮНРРА» былі здзіўлены, як гэта здарылася, што людзі, якія засталіся без прытулку, страцілі сваіх родных і блізкіх, могуць так самааддава на выходзіць на суботнікі па ачыстцы горада ад абломкаў

вайны і, галоўнае, аднавіць драматычны тэатр?

Я добра запаміну выразы гвараў многіх членаў гэтай камісіі.

— Вы, рускія, нейкія асаблівыя людзі, — сказаў адзін з іх, выходзячы з тэатра.

Яму хтосьці адказаў:

— Звычайныя, савецкія людзі.

Безумоўна, наўрад ці зразу меў той інашаземец глыбокі сэнс гэтых слоў: «Звычайныя, савецкія людзі». Наўрад, таму што ён сустраўся з фактам адной са шматлікіх праўд той новай якасці савецкіх людзей, якая называецца савецкім патрыятызмам і якая з'яўляецца неад'емнай рысай светлагляду будаўнікоў камунізма.

Для многіх інашаземцаў і да

ЛЮДЗІ НОВАЙ МАРАЛІ

гэтага часу засталіся незразумелымі такога роду факты з паводзін савецкіх людзей. Яны здзіўляюцца, напрыклад, таму, як гэта чалавек можа адмовіцца ад асабістых даброт дзеля карысці ўсяго грамадства.

Нямала здзіўленняў у інашаземцаў выклікала, напрыклад, патрыятычнае пачынанне ткачыхі Вышне-Валоцкага прадзільнага камбіната Валянціны Гаганавай, якая, кіруючы перадавой брыгадай і атрымліваючы за гэта павышаную заробатную плату, добраахвотна рашыла ўзначаліць адстаючую брыгаду і страціць на гэтым значную частку заробатка, але вылучыць таварышаў, данамагчы ім падзягнучца. Пачын Валянціны Гаганавай цяпер у Савецкім Саюзе стаў масавай з'явай. Паслядоўнікі Гаганавай ёсць цяпер на кожным прадпрыемстве краіны.

Таня ж патрыятычныя пачуцці мелі і маюць тыя сотні тысяч маладых юнакоў і дзяўчат, якія, жывучы ў прамысловых гарадах, маючы добрыя кватэры і добрую работу, згадзіліся стаць наваёсламі бязлюдных цалінных зямель, паехалі на работу на будаўніцтва сібірскіх электрастанцый.

Многа такіх юнакоў і дзяў-

чат паехала і з Віцебска. На працягу некалькіх год на віцебскай швейнай фабрыцы «Сцяг індустрыялізацыі» працаваў у якасці слесара-рамонтніка малады юнак Аляксандр Анціховіч. Ён меў у Віцебску добрую кватэру, нядрэнна зарабляў. Але варта было яму даведацца, што ідзе добраахвотны набор рабочых на будаўніцтва Ангарскай плаціны, як праз некалькі дзён на імя дырэктара фабрыкі ад яго паступіла наступная заява: «Прашу вызваліць мяне ад работы на фабрыцы ў сувязі з тым, што я хачу дапамагчы краіне будаваць Ангарскую плаціну. Пераканаўча прашу Вас задаволіць маю просьбу» і як не ўгаворвалі Анціховіча яго таварышы, у тым ліку і начальнік цэха — «ты ж нам вельмі патрэбен», «ты добры майстар», — ён дамогся свайго.

А ёсць і іншыя таксама шматлікія прыклады, характарызуючы савецкіх людзей, людзей новай, камуністычнай маралі. Зараз на многіх прадпрыемствах Савецкага Саюза выплата заробатнай платы робіцца без касіра. Гэта робіцца так, хто-небудзь з работнікаў бухгалтэрыі прыносіць у цэх усю належачую калектыву гэтага цэха заробатную плату, кладзе грошы на стол, побач кладзе ведамасць, чарніла, ручку і ідзе, аб'явіўшы:

— Таварышы! Атрымлівайце заробатную плату.

І людзі па чарзе падыходзіць да стала, глядзячы ў ведамасць, распісваюцца ў атрыманні належачай ім зарплаты, самі адлічваюць грошы і ідуць на сваё рабочае месца.

Без касіра вось ужо больш трох месяцаў выдаецца заробатная плата і ў радзе цэхаў віцебскай швейнай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі». Тут гэтай выдатнай справе паглаў пачатак калектыву «эксперыментальнага цэха», які налічвае ў сваім складзе звыш 100 чалавек. І яшчэ не было выпадку, каб хто-небудзь атрымліваючы зарплату, не далічыўся хаця б адной капейкі.

На многіх прадпрыемствах Віцебска і іншых гарадоў Савецкага Саюза ліквідаваны пасады табельшчыкаў. Яны сталі непатрэбнымі, таму што стала высокай свядомасць працаўнікоў гэтых прадпрыемстваў.

Людзі новай маралі, савецкія людзі, убіралі і ўбіраюць у сябе гэтыя выдатныя рысы сумленнасці і справядлівасці таму, што ў Савецкім Саюзе для гэтага ствараецца аднаведная матэрыяльная аснова. Прычым, гэтую матэрыяльную аснову ствараюць самі ж савецкія людзі, якія накіроўваюць усю сваю энергію да адной мэты — да пабудовы камунізма.

Мікалай МАКАЕУ.

Студэнты Пінскага сельскагаспадарчага тэхнікума ў лабараторыі ў час заняткаў.

ПЕСНЯ ПРА ЛЁН

Слова Адама РУСАКА Музыка П. ПАДКАВЫРАВА

Allegretto

Шмат дзяўчатаў у брыгадзе,
Усе чароўныя красой,
А у хлопца-брыгадзіра
Сохне сэрца па адной.

Узрасціла лён дзяўчына,
І шуміць ён, нібы гай,
Запрашаюць у сталіцу
За багаты ураджай.

Дрэмле вечар, месяц свеціць,
Над ракой заціх аір.
Да той хаты, што пад клёнам
Падыходзіць брыгадзір.

— З добрым вечарам,
Настуля!
Прывітанне і паклон!

Можа выйдзеш ты на ганак,
Запытаць хачу пра лён.

Сэрца з сэрцам гаварыла
Цеплынёю шчырых слоў.
Пачалі пра лён гаворку,
А звярнулі на любоў.

А за лесам па-над рэчкай
Занімаецца зара,
І няма канца гаворцы,
А расходзіцца пара.

Ой ты, лён, густы, высокі,
Валакністы даўгунец!
Ой ты, ночка, працягніся,
Пасядзі яшчэ, хлапец!

РАДЫЁ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ
Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеэўрапейскаму часу:
на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30.83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.
Па нядзелях: на хвалях 30.83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;
на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеэўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ
Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскім часу: з 19.30 да 20.30 на хвалі: 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9 605 кілагерцаў), 31,04 метра (ці 9 665 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскім часу на кароткіх хвалях 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9 605 кілагерцаў), 31,04 метра (ці 9 665 кілагерцаў).

НАШ АДРАС
Мінск, праспект імя Сталіна, 77.
Дом друку, накой № 20. Для пісьмаў (für Briefe): Minsk, Post-shtettesfach № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

